

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCA, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 Lei.
Pe jumătate de an 5 Lei.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 268.

PROTOCOLUL

despre ședințele Sinodului eparhial din dieceza ort. română a Aradului, ținute în sesiunea ordinară a anului 1921.

Ședința I

s'a ținut în 25 Aprilie (8 Maiu) 1921 la orele 12¹/₄ d. m. în sala mare a Seminarului diecezan.

Președinte: Preasfinția Sa Domnul episcop diecezan Ioan I. Papp. Notar: Dr. Eugen Costina.

Nr. 1. După asistare la sfântă liturghie împreună cu chemarea Duhului sfânt și cu Te-Deum pentru reînnoirea norocoasă dela Atena a A. S. R. Principelui Moștenitor de tron Carol cu aleasa Sa soție A. S. R. Elena, întrunindu-se deputații sinodului la oara și în locul arătat mai sus, P. S. Sa Dl. episcop Ioan I. Papp deschide sesiunea prin următorul cuvânt ascultat cu deosebită plăcere și acoperit cu aplauze vii:

Hristos a înviat,

Domnilor deputați!

Nainte cu opt zile am prăznuit și noi cu întreg clerul și poporul bisericii noastre ortodoxe de pretutindenea marele praznic de pomenire a zilei, în care adevărul bățjocorit și restignit și-a serbat triumful său. Am prăznuit adecă pomenirea faptului de vecinică întărire a credinței omului în puterea dumnezeirii Fiului lui Dumnezeu, a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, putere dovedită prin patima Sa de bunăvoie și prin prealuminata Lui înviere din morți, iar astăzi ne-am întrunit și noi în acest sinod eparhial — precum se întrunesc și reprezentanții clerului și poporului din diecezele surori din mitropolia noastră ortodoxă română de dincoace de Carpați în centrele reședințelor lor episcopicești — la praznicul de pomenire a redobândirii dreptului la viața sinodală, adecă a dreptului de a ne conduce noi înșine afacerile noastre bisericicești, școlare și fundamentale pe baza statutului nostru organic, valabil și obligator pentru toate corporațiunile și organele acestei mitropolii.

Pentru ca cei ce nu cunosc, să cunoască pe deplin însemnătatea acestui așezământ de lege a bisericii noastre de aici, ating la acest loc, ca deodată cu clerul și poporul diecezelor surori ale

mitropoliei noastre am împlinit și noi periodul al 17 (de câte trei ani) și cu ziua de astăzi intrăm în al 18 period de viață sinodală, și mai ating și aceea, că precum începerii și deschiderii perioadelor anterioare le-au premers alegeri nouă, tot astfel au premers alegeri nouă de reprezentanți și începerii și deschiderii actualului period, al cărui rezultat se exprimă în persoanele Domnilor voastre Domnilor deputați, parte realeși parte aleși de nou.

Când acum mă cuget la decursul alegerilor pentru acest period nu pot trece fără să accentuez cu subliniere faptul, că ele s'au efectuit cu așa strictă observare a normelor în vigoare, în cât nici un mandat nu s'a excepționat, fapt acesta, care denotă maturitatea la care au ajuns clerul și poporul nostru în practica de 51 ani a vieții sale constituționale, ceea ce alegătorilor le servește spre laudă, iar nouă spre bucurie deosebită, nu numai din motivul, că validarea mandateilor va decurge de tot neted spre întărirea dragostei de conlucrare frățească la ajungerea scopului urmărit prin asemenea întruniri, ci bucuria noastră se întemeiază și pe împrejurarea, ca asemenea procedeu corect, ridică prestigiul organizației bisericii noastre de aici.

Câtă însemnătate are pentru biserica vie a provinciei noastre mitropolitane de aici viața ei constituțională, o poate judeca și aprecia după adevărata ei valoare numai și numai acela, care cunoaște trecutul și prezentul acestei biserici, și ca atare va face asemănarea cuvenită între veacurile de restricte — când clerul și poporul nostru era redus la datorințe fără drepturi — și între zilele noastre de mângâiere și înălțare sufletească și de întărire în nădejdea binelui ce ne asigură însuș faptul, că pomenitul așezământ de lege nu numai nu slăbește legătura duhovnicească dintre păstori și păstoriți, dintre episcopi și eparhioții lor, ci din contra o întărește prin faptul de notorietate publică, că acestor eparhioți li-se dă nu numai libertatea, puțința și posibilitatea de conlucrare cu episcopul alături în toate afacerile privitoare la susținerea, întărirea și dezvoltarea progresivă a instituțiilor noastre religioase morale și culturale economice și la sporirea și augmentarea lor după trebuință și puțință, ci li-se dă și mai mult, li-se dă și dreptul de controlă asupra activității tuturor organelor dela conducere.

Că viața constituțională a bisericii noastre de aici nu slăbește, ci întărește

legătura duhovnicească dintre noi episcopii și dintre credincioșii noștri, ce altă dovadă mai grăitoare aș putea invoca decât faptul cunoscut, că noi și acum ca și în trecut ne-am dus fieștecare cu duhul său la eparhioții săi spre împreună prăznuire cu ei a marelui praznic dumnezeesc, cum prăznuiesc și ei cu fiii lor trupești zilele lor de mai mare însemnătate și de mai rară bucurie familiară, cu care prilej n'am întrelăsat a le da și sfaturi și povețe de adevărată viață creștinească, iar pe ziua de astăzi v'am chemat pre Domniile Voastre ca și reprezentanți legali ai eparhioților mei aici cu scopul și dorința, ca deodată cu prăznuirea bucuriei de pomenire a recăștigării dreptului nostru la viața constituțională, să Vă exerciați în această supremă corporațiune diecezană dreptul asigurat prin mandatul, cu care V'a onorat încrederea alegătorilor.

De aceea, văzându-Vă grupați acum în jurul meu ca tot atâția fii credincioși, tot atâția bărbați devotați binelui obștesc al bisericii noastre naționale ortodoxe și a așezămintelor ei, Vă întimpin pre toți de o potrivă cu bucurie și cu dragoste părintească, și Vă salut cu salutarea creștinească „Hristos a înviat” rugându-Vă totodată, ca întru exercierea dreptului statutar să studiați cu toată sollicitudinea, scrupulozitatea și obiectivitatea rapoartele generale și speciale ce Vă prezentăm; să cenzurați socotelile fondurilor și fundațiilor administrate la Consistorul nostru și toată activitatea organelor consistoriale dându-ne și sfatul în direcționarea activității ulterioare a organelor noastre.

Domnilor deputați!

Intervalul dela ultima noastră întrunire aici o fost bogat în evenimente mai rari, atât în viața de stat cât și în viața noastră bisericicească.

Dintre acestea țin să înregistrăm și eternizăm în analele noastre în linia primă celea obvenite în familia regală a Statului nostru român și anume: evenimentele de adevărată însemnătate istorică și de bucurie generală pentru toți cetățanii Țării că: la 27 februarie a. c. sa celebrat în catedrala mitropoliei noastre din București cununia religioasă a A. S. R. principesa Elisabeta cu A. S. R. principele George a Greciei, iar la 10 Martie a. c. s'a celebrat la Atena cununia A. S. R. a principelui moștenitor Carol cu A. S. R. principesa Elena a Greciei. (Să trăiască).

La reîntoarcerea dela Atena, aceasta augustă păreche făcându-și tocmai astăzi intrarea în București, capitala României întregite, am și folosit prilejul cu dor așteptat și am înălțat dela S. Altariu rugăciuni de mulțumită pentru norocoasa ei reîntoarcere, precum am înălțat și cereri cu osârdie, ca Ceriul să binecuvinte sacrul ei connubiu cu viață îndelungată și cu deplină fericire spre binele și salutea neamului și a bisericii noastre ortodoxe române naționale. (Să trăiască).

În linia doua țin să înregistrăm și să eternizăm în analele noastre evenimentul de mare însemnătate istorică bisericească și de bucurie specială pentru frații noștri ortodoxi din județul Bihor, pentru cari Congresul nostru național bisericesc a aflat de binevenite schimbările vremii și astfel de plinită vremea pentru a le reactiva episcopia veche vacantă de 226 ani, carea cu aprobarea factorilor superiori în drept s'a și reactivat în cadrul statului nostru organic astfel: că acum are să urmeze numai introducerea alesului și hironitului arhieru Român R. Ciorogariu în scaunul acestei episcopii reînviată.

În fața acestor stări de lucruri, cari au provocat schimbarea radicală a tabloului de mai nainte a membrilor acestui Sinod, aș fi nedrept față cu mine însumi, dacă nu aș atinge spre orientarea tuturor celor de acum și din viitorul apropiat și îndepărtat, că, reactivarea acestei dorințe a compatrioților mei nu numai nu o-am împedecat nici direct nici indirect, ci din contra am promovat-o prin votul meu la toate întrunirile noastre sinodale și congresuale — când a fost sulevată; dar am promovat-o în mod mai pronunțat în anul 1919 la recepțiunea, ce gloriosii noștri Suverani: — M. Sa Ferdinand I. Regele tuturor Românilor și M. Sa regina noastră Maria, milostiva și acrotitoarea mamă a tuturor săracilor și neputincioșilor — S'au îndurat preagrațios a acorda și bisericii noastre cu prilejul înaltei Lor vizite la Oradea-mare, când în fruntea deputațiunii bisericii noastre mi-am început agrăirea omagială din indemnul propriu cu cuvintele: *Clerul și poporul ortodox român din acest județ* cu o poporațiune de preste 230 = două sute treizeci de mii suflete este lipsit dela 1695 de episcopia și de episcopul ei propriu, și de atunci a fost supus în celea duhovnicești episcopilor din Arad etc.

La aceasta omagială agrăire M. Sa gloriosul nostru Suveran s'a îndurat a răspunde preagrațios între altele astfel: *„Episcopia de aici va fi realizată în timp mai scurt decât ce credeți.”*

Și iată! cuvântul-trup s'a făcut. (Să trăiască).

Al treilea eveniment de însemnătate istorică pentru orașul Arad și de însemnătate istorică și bucuria generală pentru biserica noastră ortodoxă națională este faptul, că A. S. R. principele Nicolae s'a îndurat preagrațios a ne onora cu înalta Sa prezență în 7 Aprilie „*praznicul Bunei vestiri*” cu care prilej S'a îndurat preagrațios a primi găzduirea la reședința noastră episcopicească. (Să trăiască).

Coincidența plăcută a înaltei vizite cu praznicul pomenit, am privit-o de bun augur, și în cuvintele de latimpinare am și accentuat, că în persoana A. S. R. salut cu devotament pre nainte mergăto-

rul glorioșilor noștri Suverani, pe Cari îi așteptăm cu omagii de adâncă și necondiționată supunere și de cel mai deplin devotament.

Domnilor deputați!

Și până să urmeze rapoartele oficioase, de cari vom avea să ne ocupăm în actuala sesiune sinodală, țin de neapărată trebuință să vă atrag binevoitoarea atențiune asupra raportului special referitoriu la dorința susținerii școlii noastre confesionale cu ajutor de stat conform concluzului măritului congres național bisericesc Nr. 48/920.

Ating aci spre orientare tuturor, că înaltul nostru Guvern admite tuturor confesiunilor să-și susțină școlile din mijloacele proprii, și minoritățile le vor și susține ale lor, având spre acest scop mijloace suficiente din dărnicia sistemului apus, care le-a îngrămădit ca latifundii de extenziune fabuloase și cu milioane de bani, precând bisericii noastre nu i-a dat nici o palmă de pământ.

În fața acestei situații, noi reflectăm și ne susținem dreptul la ajutorul de stat pentru acoperirea trebuințelor bisericii noastre naționale și a fiicei ei a Școlii confesionale nu numai ca o reparare a nedreptăților ce a trebuit să suferim în trecut sub toate sistemele de guvernament, ci noi reflectăm și cerem cu insistență ajutorul de stat spre scopul pomenit chiar și din motivul, că școala noastră confesională nu numai nu slăbește ci întărește temelia statului prin însuș faptul, că această școală se ocupă nu numai cu deșteptarea minții ci și cu nobilitarea inimii, ea adevărat nu face numai instrucțiune ci și educațiune religioasă morală a elevilor, prin ce și-a eluptat dreptul de superioritate față cu ori ce alt tip de școală.

Cunoscând acestea nu mă îndoiesc că Ve-ți sprijini cererea ce vă adresăm în interesul prestigiului bisericii noastre ortodoxe, și aceasta și din deosebitul motiv, că dacă minoritățile își susțin caracterul confesional al școlilor lor, iar ale noastre ar trebui să le închidem din lipsa mijloacelor de susținere, noi am rămânea de tot blamați, și străinii ni-ar arăta cu degetul, că am tot alarmat lumea cu nedreptățile suferite, pe când baza lamentărilor noastre nu o recunoaște acum nici însuș Guvernul statului nostru român.

Mai adaug la acest loc, că fiind de actualitate atât chestia de organizare a bisericii noastre cât și proiectul de concordat prezentat Guvernului nostru de scaunul papal, avem libertatea de a ne pronunța și în acestea chestii și avem să ținem cont de adevărul, că ochii clerului și ai poporului mitropoliei noastre sunt ațintiți asupra centrelor episcopicești și astfel și asupra noastră.

După toate acestea, — precum în sfânta biserică așa și aici, rog pe bunul și milostivul D-zeu; să ne lumineze mintea cu razele înțelepciunii sale cei dumnezești, să miște inima și să determine voința noastră spre conlucrare în înțelegere frățească și iubire creștinească la ajungerea scopului urmărit, — declar sesiunea noului period și astfel ședința Sinodului eparhial, convocată pe ziua de astăzi de deschisă.

*

Deputatul Dr. Aurel Cosma răspunde la cuvântul de deschidere prin următoarea

vorbire acoperită de aplauze și aprobarea întregulu Sinod:

Preasfințite Domnule Episcop,

Bunul nostru Arhiepiscop!

Cuvintele călduroase și pline de înțelepciune ce ne-ați adresat și de astă dată, ne dau o nouă probă de dragostea și solitudinea ce ați avut totdeauna și aveți pentru așezămintele bisericești și școlare ale diecezei noastre. Străduințele aproape bimilenare ale neamului românesc din creierii Carpaților și până la undele Tisei au putut să fie în zilele noastre numai așa înfăptuite, că acest neam, călăuzit de credința sfântă a bisericii noastre dreptmăritoare, a privit biserica strămoșească de pavăza a înșeș ființei sale naționale. Ea forma din timpurile cele mai îndepărtate și formează până astăzi acei pilastri de granit, pe cari de prezent se ridică atât de sumptuos clădirea măreață a unității noastre naționale intruchipată în cadrele României-Mari. Dar când sufletele noastre aduc smirnă și tămâie Geniului românesc pentru izbânda mare a aspirațiilor noastre naționale, în acelaș moment ni-se impune fortificarea acelu factor, care să ne dea garanța neperitoare a dăinuirii de veci a neamului românesc și învățăturile trecutului nostru ne spun, că acel factor iărăș nu este altul decât biserica și legea noastră ortodoxă, așa cum am moștenit-o noi, generația fericită de astăzi, dela moș-strămoșii noștri. În cadrele României-Mari trebuie deci să întărim așezămintele noastre bisericești și culturale astfel, că ele să fie pilastri și mai neperitori decât cei ai marelui nostru împărat Traian dela Turnul-Severinului. În cuvântul de deschidere Preasfinția-Voastră ați atins însă și corzile unor îngrijorări pe cari le simțim și noi și cuvintele DVoastră au aflat adânc resunet în sufletele noastre. Ca până acum așa și în viitor noi reprezentanții legali ai românilor ortodoxi cari ne-au trimis aici, nu vom îngădui nici odată că în statul român să primeze interesele altor confesiuni decât cele ale bisericii noastre dreptmăritoare, carea singură trebuie și în viitor se dea timbrul acestui stat. În frunte cu Preasfinția-Voastră vom căuta să facem dreptate acelor martiri ai neamului nostru, cărora în linia prima trebuie se le mulțumim că astăzi suntem aceia cari suntem: cetățeni liberi ai României-Mari și acești martiri nu sunt alții decât învățătorii noștri confesionali. Este o anomalie și un paradox că învățătorii de stat de aici, străini de legea și de neamul nostru, dușmani neîmpăcați a tot ce era românesc, să fie infruptați cu toate bunătățile pământeste, câtă vreme învățătorii noștri, acești apostoli și martiri ai neamului românesc, să fie astăzi în România-Mare peritori de foame. Tot așa va trebui aranjată și situația materială a preoților noștri, cari cu răbdare apostolică așteaptă și ei dreptate dela Statul Român și numai atât. Nu se poate, că toți aceia, pe cari noi îi aveam mai scump, să fie acum copiii nimăunii.

Dar în aceste momente de înaltă elevațiune sufletească pentru noi se ațintesc și ochii alor multe zeci de mii de eparhioți ai Preasfinției-Voastră asupra lucrărilor acestui Sinod. Sunt ochii plin de lacrimi desnădăjduite ale fraților noștri de dincolo de linia Clémenceau, sunt

frații noștri din nefericitul Torontal. Să le trimitem de aici și lor o solă de mângăire și încurajare, că nici un moment nu vom uita de soarta lor și că biserica ortodoxă a Statului Român îi va lua iarăși cât de curând sub aripile sale ocrotitoare.

Am deplina convingere, că sunt interpretul fidel al întregului Venerat Sinod, când cuprins de aceste sentimente, Vă zicem cu toți:

Să trăiți, Preasfințite Domnule Episcop, la mulți ani cu bine! (Aplauze).

*

Nr. 2. Conform §-lui 3 din Regulamentul afacerilor interne:

Prezidiul provoacă pe deputații: Dr. Patriciu Țucra, Dr. Ștefan Cioroian, Dr. Eugen Costina, Dr. Sabin Dan și Ascaniu Crișan să îndeplinească oficiul de notari provizori.

Numiții își ocupă locul la masa prezidială.

Nr. 3. La ordinul prezidiului se cește lista deputaților aleși și la apelul nominal din 55 deputați își prezintă în persoană credenționalele 50 deputați cu 52 mandate și anume următorii: Dr. George Adam, Dr. Cornel Ardelean, Dr. Dimitrie Barbu, Dr. Teodor Băbuția, Teodor Baniciu, Petru Băran, Dr. Eugen Beleş, Iuliu Bodea, Dr. Teodor Botiș, Dr. Teodor Burdan, Dr. Ștefan Cioroian, Dr. Aurel Cioban, Dr. George Ciuhandu, Ioan Chera, Dr. Aurel Cosma, Dr. Eugen Costina, George Costina, Ascaniu Crișan, Dr. Sabin Dan, Dr. Ioan Doboșan, Adam Groza, Dr. Aurel Grozda, Iuliu Groșorean, Procopiu Givulescu, Ioan Georgia, Dr. Sever Ispravnic, Dr. Cornel Iancu, Dr. Iuliu Ionescu, Petru Ionașiu, Cornel Lazar, Mihaiu Lucața, Dr. Paraschiv Licareți, Dr. Liviu Luțai, Fabriciu Manuilă, Iosif Moldovan, Dr. Iustin Marșieu, Titus Margineanțiu, Ioan Oprea, Mihaiu Păcățian, Radu Pancu, Adrian Perii, Ioan Popoviciu, Dr. Ioan Robu, Florian Roxin, Gherasim Sârbu, Axente Secula, Trăian Suci, Dr. Patriciu Țucra, George Ugliș și Trăian Vățian.

Cinci deputați n'au fost de față dar și-au prezentat credenționalul prin alți deputați, anume: Dr. George Crișan, Vasile Goldiș, Antoniu Mocioni, Dr. Ioan Suci, și Emanuil Ungurean.

Nr. 4. În virtutea §-lui 6 din Regulamentul afacerilor interne, deputații se împart în 4 secțiuni și anume:

a) Deputații cercurilor: Arad, Pecica, Curticiu, Chișineu și Șiria constituie secțiunea I, având a verifica pe deputații aleși în secțiunea a II-a. Actele se predau deputatului Mihaiu Păcățian.

b) Deputații cercurilor: Radna, B. Ineu, Cermeiu, Buteni și B.-Șebis compun secțiunea II, având a verifica pe deputații din secțiunea a III-a. Actele se predau deputatului Ioan Georgia.

c) Deputații cercurilor: Hălmagiu, Gurahonț, Lipova, Birchiș și Belinț compun secțiunea III, având a verifica pe deputații din secțiunea a IV-a. Actele se predau deputatului Gherasim Sârbu.

d) Deputații cercurilor: Balinț, Timișoara, Vinga, B.-Bomloș și Toracul-mare constituie secțiunea a IV-a și vor verifica pe deputații din secțiunea I. Actele se predau deputatului Ioan Oprea.

Terminandu-se prin aceasta agendele ședinței I, prezidiul anunță proxima ședință pe azi la 4 ore d. m. cu următoarea ordine de zi: verificarea protocolului ședinței prime, rapoartele secțiunilor verificătoare, constituirea sinodului, alegerea comisiunilor și prezentarea exhibitelor întrate la sinod. Cu aceasta ședința se ridică la orele 1 d. m.

Acest protocol s'a cetit și verificat în ședința a III-a din 26 Aprilie (9 Maiu) 1921.

Ioan J. Rapp, episcop, președinte. *Dr. Eugen Costina*, notar provizor.

„Biblia și viața sufletească a poporului.”

De Preotul Nicolae Țandreu.

Lucrare pregătită pentru congresul biblic, ținut în 13 și 14 Aprilie a. e. Nu s'a cetit mai întâi din lipsă de timp și apoi putem zice și din puțină lipsă de atenție față de lucrările celorlalte secții.

(Urmare.)

Nu sunt oare și acestea toate, totatătea virtuți, luate din cuprinsul cel bogat al cărții eterne.

Profesori din toate țările lumii au fost trimiși să studieze sistemul de educație englez, recunoscut ca cel mai superior.

Cu un cuvânt spiritul Bibliei și al moralei creștine a străbătut adânc până în cele mai tainice cute ale sufletului englez, dupăcum ne arată așa de frumos și profesorul nostru Ioan Botez în cartea sa: Aspecte din civilizația engleză, în capitolul: Religiozitatea și individualismul poporului englez. „Poate nici într-o țară din lume, învățătura lui Hristos n'a pătruns atât de adânc în sufletul omului și n'a adus atât de mult bine omenirii ca în Anglia. Spiritul moralei creștine a străbătut toate manifestările de viață ale civilizației engleze, oglindindu-se în istorie, în literatură, în sistemul de educație . . . în organizarea tuturor instituțiilor publice. Acest spirit îl simți plutind în viața cea de toate zilele a Englezului; el încălește și dă avânt miilor de misionari, cari, în numele Mântuitorului, răspândesc lumină și duc alinaarea suferințelor în întunecimile Africii și ale Oceaniei; el temperează cruzimile civilizației moderne prin cel mai larg și mai umanitar sistem de caritate publică: — nicăeri spiritul de caritate nu ajută atât de mult pe aproapele ca în această țară.”

Și într'adevăr fiind poporul englez așa de însuflețit de duhul Bibliei, dragostea față de deapropoale, nicăeri nu s'arată mai luminat și mai bogat ca în a lui țară. Nicăeri nu se practică caritatea publică pe o scară așa de întinsă ca în Anglia. „Nu se întâlnește nicăeri și în același grad, acea sete nepotolită de a se devota pentru binele public: fete tinere din burghezie se înrolează ca surori de caritate în spitale, în număr așa de mare, încât nu mai e nevoie de personal plătit; apostoli laici ai universităților, conferențieri ambulanti, duc poporului din oraș în oraș pânea științii; tineri titrați ai universităților din Oxford și Cambridge uită de cariera lor, pentru a cheltui mai mulți ani din viața lor în serviciul desmoșteniților.” (Op citat pag. 81.) În Anglia sunt apoi cele mai multe și mai vechi institute, așezăminte și societăți de binefacere și de ajutorare. Nici o țară din lume nu se îngrijește de săracii săi atât de mult și atât demult ca Anglia. Ea e cea dintâi țară din Europa, care a dat o organizare sistematică serviciului carității publice.

Din taca săracilor se incassa, înainte de 1910, când și-a scris profesorul I. Botez cartea sa din care mi iau informațiile, câte 550 milioane lei anual, adică mai mult de 11 lei de fiecare locuitor, iar din contribuțiile voluntare și din venitele donațiilor se incassau alte 500 milioane lei anual, adică alți 10 lei de fiecare locuitor al Angliei europene. Numai în Londra se adunau pe an 300 milioane lei pentru opere de caritate.

(Va urmă.)

INFORMAȚIUNI.

Duminea Tomii din acest an a fost o sărbătoare nu numai bisericească, ci și națională și culturală. Fiind ziua deschiderii Sinodului eparhial s'a servit sf. Liturghie și „Chemarea Duhului Sf.” în biserica catedrală, prin P. S. Sa părintele nostru episcop *Ioan*, asistat de protopopii: *Ioan Georgia*, *Mihaiu Păcățian*, *Fabriciu Manuilă*, *Floria Roxin*, *Cornel Lazar*, *Trăian Vățian* și diaconul *I. Cioara*. După sf. Liturghia s'a oficiat *Te-Deum* pentru A. A. L. L. Regale prințul *Carol* și principesa *Elena*, moștenitorii tronului. Răspunsurile liturgice le-a executat frumos și înalțitor corul d-lui *Vidu* din Lugoj. Au asistat la serviciul divin toate autoritățile civile și militare, corpul didactic și elevii dela școale și un public imens. Companiile de onoare au defilat.

Ședințele sinodului s'au ținut în sala festivă a Seminarului și s'a terminat Marți seara.

Seara a avut loc în palatul cultural concertul d-lui *Vidu*. Executarea artistică a programului bogat și variat a stârnit admirația și entuziasmul publicului numeros, ce a asistat.

Inaugurarea bibliotecii A. D. Xenopol. Joi, în 12 Maiu n., a avut loc inaugurarea bibliotecii A. D. Xenopol, dăruită Palatului cultural de văduva regretatului profesor, d-na *Rir-a A. Xenopol*. În semn de pioasă amintire și recunoștință la orele 10 s'a oficiat în biserica catedrală un parastas pentru odihna sufletului marelui istoric și savant prin P. S. Sa părintele nostru episcop *Ioan*, asistat de protoiereii *Dr. Gh. Ciuhandu*. Trăian Vățian, Dr. T. Botiș, presbiterii: *Alexiu Popovici*, *Simeon Stana*, *Eugen Crăciun* și diaconul *Ioan Cioara*. Au luat parte dl ministru *Trancu-Iași*, autoritățile civile și militare, corpul didactic și elevii școalelor din localitate. Dela catedrală întreaga asistență a trecut la Palatul cultural, unde s'a desfășurat programul inaugurării. Solemnitatea a fost deschisă cu „Imnul Regal”, executat de corul seminarial, sub conducerea d-lui *Lipovan*, subrevizor școlar și profesor de cântare. A urmat frumosul și însuflețitul discurs de inaugurare rostit de dl ministru *Trancu-Iași* și răspunsul d-lui primar *Dr. I. Robu*. După conferința păr. Dr. T. Botiș, director seminarial, despre viața și activitatea marelui istoric și savant, festivalul s'a încheiat cu cântarea „Ginta latină” executată de corul seminarial.

La orele 13 a avut loc un banchet la „Crucea Albă”, în onoare d-lui ministru, la care au participat șefii tuturor autorităților în frunte cu P. S. Sa părintele nostru Episcop.

Dicționar juridic maghiar-român. În editura librăriei diecezane din Arad, a apărut dicționarul juridic-administrativ și financiar maghiar-român, compus de câțiva membrii ai tribunalului din Arad. — Acest dicționar, în estenziune de peste 300 pagini, cuprinzând toți terminii juridici, administrativi și financiari, costă 30 Lei.

„Revista teologică”, a reapărut după o pauză de 4 ani, pricinuită de împrejurările excepționale și nefarabile scrisului românesc, sub patronajul P. S. Sale D-lui arhiepiscop și mitropolit *Dr. Nicolae Bălan*, redactată de un comitet.

Din cuprinsul bogat al Nrului 1-3, Ianuarie—Martie, însemnăm: „La o nouă viață”

de I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*. „Reprivire și perspective” 1917—1921 de pr. P. Morușca; „Indemnuri pastorale” de pr. Ios. Trifa; „Dotățiunea preoțimii” și „Gânduri creștinești” de pr. P. Morușca; „Cum am învățat a ne ruga românește” de Gh. Tulbure; „Prin lipsă la biruință” și „Când n'avem pâine” de dr. I. Broșu; etc. — Cronică, însemnări.

Abonamentul, pe un an 50 lei, o jum. an 25 lei. Un număr 6 lei. Redacția și administrația: Sibiu, str. Măcelarilor 32.

Concursuri.

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa II din **Cutina**, protopresbiteratul Belințului, devenită vacantă prin moartea preotului, se scrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Beneficiul împreună cu acest post este:

1. Folosirea sesiunii parohiale în extenziune de 32 jugăre.
2. Intravilanul parohial în extenziune de un jugăr.
3. Stolele legale.
4. Întregirea dotației dela stat conform pregătirii.

Casă parohială de prezent nu este, dar comuna se îngrijește de locuință până la eventuala zidire a casei parohiale, dar chiria o plătește preotul ales.

Alesul are să provadă catihizația la școala noastră fără altă remunerație.

Parohia e de clasa II, deci dela reflectanți se recere cvalificația prescrisă pentru parohii de clasa a II-a.

Alesul va avea să plătiască toate contribuțiile publice și ecvivalentul după beneficiul său.

Reflectanții au să-și trimită concursurile lor, adresate comitetului parohial, în termenul concursual, Prea onoratului oficiu protopresbiterat gr. or. român din Belinț și să se prezenteze într-o sârbătoare sau într-o Duminecă în biserica din Cutina, spre a-și arăta dexteritatea în rituale, cântare și oratorie. **Comitetul parohial.**

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□—

1-3

În conformitate cu concluzul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 759/1921, prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei de clasa primă din **B.-Comloș** (județul Torontal) devenită vacantă prin promovarea parohului local *Dr. Ștefan Cioroianu*, la parohia protopresbiterală, cu termen de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.”

Venitele acestei parohii sunt:

1. Sesia parohială cu grădinile aparținătoare.
2. Stolele și birul legal.
3. Ajutoarele care le va acorda Statul.
4. Alegândul preot va avea să supoarte toate dările publice după întregul venit beneficiat: să catihizeze la toate școalele confesionale ort. române din loc fără remunerație (atât la cursurile cotidiene cât și la cele de repetiție).
5. Alegândul preot când va substitui pe protopop la funcțiunile din parohie, va beneficia jumătate (1/2) din stolele obveniende.

6. Parohia fiind de clasa I-mă, dela reflectanți să recere cvalificația de clasa I-mă conform concluzului 84 al sinodului eparhial din 1910.

7. Reflectanții din altă dieceză numai cu învoirea prealabilă a Preasfinției Sale Domnului Episcop Diecezan pot concura la aceasta parohie.

8. Reflectanții numai după ce vor dovedi of. protopopesc gr. or. rom. din B.-Comloș, că au cvalificațiunea prescrisă și întrunesc condițiunile din concurs, se vor putea prezenta în sf. biserică din loc cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii spre a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorie.

Recursele adresate comitetului parohial și ajustate conform prescrișelor §-lui 13 din Statutul organic și Regulamentul în vigoare, sunt a se înainta Preaonoratului oficiu protopopesc gr. or. român în B.-Comloș (județul Torontal).

B.-Comloș, din ședința comitetului parohial ținută la 9/22 Februarie 1921. *Dr. Ștefan Cioroianu*, președinte.

În conțelegere cu mine: *Dr. Ștefan Cioroianu*, protopop gr. or. român.

—□—

1-3

Nr. 117—1921.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante **Archiș**, de clasa III, să publică concurs cu termen de alegere la **30 zile** după prima publicare.

Beneficiul e:

1. Pământ arător de 12 cubule.
2. Competința de pășunat.
3. Bir dela 120 căși câte 15 litre cucuruz.
4. Stolele îndătinat.
5. Întregirea dotației dela stat.

De locuință să va îngriji alesul preot.

Reflectanții să se prezinte la sf. biserică pentru a cânta, ori celebra și predica, iar recursele să le trimită la oficiul protopopesc în Giriș per Tinca, județul Bihor.

Din încredințarea comitetului parohial din Archiș: *Petru Sârbu*, protopop.

—□—

3-3

În conformitate cu ordinul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 1031/1921, prin aceasta să publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios, pentru îndeplinirea parohiei vacante, din **Sinitea**.

Emolumintele sunt:

1. Sesiunea parohială în extenziunea ei de astăzi împreună cu dreptul de pășune.
2. În rescumpărarea de bir și stole 320 Lei cari se achită din dividendele acțiilor bisericești, dela institutul Victoria.

3. Întregirea dotației dela stat care comuna bisericească nu o garantează.

Alegândul va plăti dările după beneficiu și va catechiza fără alta remunerație, apoi va predica cel puțin de 2 ori în fiecare lună.

Fiind parohia de clasa II-a, dela reflectanți se cere asemenea cvalificațiune.

Reflectanții au a-și sușterne recursele ajustate regulamentar și adresate comitetului parohial rom. ort. din Sinitea, județul Arad, în termenul concursual P. O. Oficiu protopopesc rom. ort. din Șiria și tot în acel termen pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Reg. pentru parohii a se prezenta în vreo Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Sinitea, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Reflectanții din altă dieceză au a prezenta încuviințarea P. S. Sale Dlui Episcop diecezan din Arad.

Dat în ședința com. par. rom. ort. din Sinitea ținută la 30 Martie (12 Aprilie) 1921.

Ștefan Mărușter m. p., președ. com. par
Dimitrie Zăhoiu m. p., secretar.

Cu consenzul meu: *Mihail Lucuța*, protopresbiterul Șiriei.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea parohiei **Cuveșdia**, protopresbiteratul Lipovei, devenită vacantă prin decedarea preotului *Ioan Suci*, în conformitate cu ordinul Ven. Consistor de sub Nr. 998/921, să publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.”

Emolumintele parohiei sunt:

1. Doauă intravilane parohiale.
2. Una sesie parohială constătătoare din 30 jugere catastrale.
3. Stolele legale.
4. Birul legal.
5. Eventuală întregire dela stat.

Alesul e obligat a solvi toate dările publice după întreg venitul parohial, din care jumătate compete văduvei un an de zile computat dela moartea soțului ei, la 11/24 Octomvrie 1920, pe lângă suportarea sarcinilor în aceeaș proporțiune, și are să catihizeze la școala confesională din loc.

Parohia e de clasa I, deci reflectanții au să dovedească că posed asemenea cvalificațiune.

Recursele ajustate cu documentele prescise precum și un atestat despre eventualul serviciu prestat până aci, au să se subșterne în termenul concursual la P. On. oficiu protopopesc gr. or. rom. din Lipova, adresate Comitetului parohial din Cuveșdia.

Reflectanții sunt obligați a se prezenta în vreo Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Cuveșdia, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual, că au cvalificațiunea recerută, iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului Episcop diecezan, de a putea reflecta la acea parohia.

Dat din ședința comitetului parohial gr. ort. rom. din Cuveșdia, ținută la 28 Martie (10 Aprilie) 1921.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual *Fabriciu Manuilă*.

—□—

3-3

Pentru ocuparea postului de paroh gr. ort. român, la parohia **Poienari**, cu filia **Țohești** protopresbiteratul Hălmașului, devenită vacantă prin strămutarea fostului paroh, în conformitate cu dispozițiile Ven. Consistor diecezan Nr. 3202/1920, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios.

Parohia e de clasa III.

Venitele parohiei sunt:

1. Stolele legale dela botezuri, cununii și imormântări.

2. Birul parohial dela fiecare Nr. de casă (Poienari 82, Țohești 50,) câte 15 litre cucuruz sfărîmat adus la casa preotului, ori la caz de rescumpărare cu învoiala reciprocă prețul curent de piață a aceluia.

3. Întregirea dotației dela stat conform cvalificației preotului, pe care însă parohia nu o garantează.

Casă parohială, nici sesie parohială nu este.

Reflectanții au să-și înainteze recursele ajustate conform Regulamentului și adresate Comitetului parohial pe calea oficiului protopresbiterat al Hălmașului (județul Arad.) având în termenul concursual a se prezenta cu prealabila știre a protopresbiterului la sf. biserică din Poienari eventual și în filie, spre a servi respectivă predica, spre a se face astfel cunoscut popoului.

Cei din alta dieceză vor avea să producă și litere dimisionale și auctorizație dela Ven. Consistor resp. P. S. Sa Episcopul diecezan.

Din ședința comitetului parohial din Poienari-Țohești, ținută la 13/26 Noemvrie 1920.

Alexandru Teaha, adm. p. președinte. *Ioan Mariș*, notar c. p.

În conțelegere: *Cornel Lazar* m. p., protopresbiter.

—□—

3-3

În conformitate cu dispozițiile Ven. Consistor din Arad Nr. 3203/1903, pentru îndeplinirea parohiei gr. ort. rom. **Vidra**, protopresbiteratul Hălmașului, devenită vacantă prin strămutarea parohului la alta parohie, să publică prin aceste concurs cu termen de **30 zile** dela prima apariție acestuia în organul oficios „Biserica și Școala.”

Parohia e de clasa III.

Venitele parohiei sunt:

1. Stolele legale, dela boteze, cununii și imormântări.

2. Birul parohial 15 litre cucuruz sfărîmat dela fiecare Nr. de casă (154), adus la locuința preotului.

3. Întregirea dotației conform cvalificației preotului, pentru care însă parohia nu garantează.

4. Casă parohială, nefiind, parohia va închiria una acomodată pe spesele sale.

5. Nefiind învățător la școala primară confesională din loc, întrucât alesul preot ar primi să ocupe și acest post până la alte dispoziții va primi dela parohie 300 lei remunerație.

Reflectanții au să-și înainteze recursele ajustate cu toate documentele recerute — dacă ar fi din alta dieceză și cu auctorizația dela Ven. Consistor d. resp. P. S. Sa Dl Episcop și adresate Comitetului parohial din Vidra, oficiului protopresbiterat gr. ort. rom. în Hălmașiu (județul Arad), în termenul susindicat, având a se prezenta sub durata concursului cu prealabila știre a protopresbiterului la sf. Biserică din loc spre a predica respective servi, spre a se face cunoscut popoului.

Din ședința comitetului parohial din Vidra dela 8 Decemvrie n. 1920.

Laurenție Iuga m. p., adm. p. președinte
Iacob Ilica m. p., notar com. p.

În conțelegere cu *Cornel Lazar* m. p., protopresbiter.

—□—

3-3

Cenzurat: Alexandru T. Stamatiad.